

Till Kulturdepartementet Diareienummer: Ku2023/01093

Remissyttrande över Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun SOU 2023:58

Inledning

Hemslöjden i Kronoberg bedriver och företräder en del i nuvarande kultursamverkansmodellen via området ”främjande av hemslöjd”. Föreningen har tre anställda hemslöjdskonsulenter, som arbetar med barn och unga, textil- och hårdslöjd.

Föreningens synpunkter gäller därför såväl de förslag som påverkar oss som hemslöjdsförening, hemslöjdskonsulenter, slöjdare och arbetsgivare.

Sammanfattning

Hemslöjden i Kronoberg ställer sig positivt till förslagen om Kultursamverkan. Vi vill belysa att hemslöjdsområdet inom kultursektor har lite andra förutsättningar än de flesta andra kulturområden. Vår största oro är att kulturbidragetsbudgeten på alla nivåer bibehålls eller sänks, så att inte de förslag till bibehållande och utvecklande som framförs i förslaget går om intet.

Synpunkter på förslaget.

1.1 Förslag till lag om samverkan på kulturområdet

1 §

Hemslöjden i Kronoberg tycker att det är bra att även kommunerna, som är nära kulturproduktionen och det fria kulturlivet också får vara med och fördela bidrag. Vi har ett nära samarbete med en del av kommunerna i Kronobergs län och upplever att de är intresserade av ett rikt kulturliv för medborgarna.

2 §

Hemslöjden i Kronoberg anser att samverkan är det bästa sättet att skapa arenor för slöjdande i länet.

Bidraget från regionen räcker till löner för hemslöjdskonsulenter och deras uppgift har varit att främja slöjd och slöjdekvalitet. Den praktiska slöjdverksamheten bygger främst på ideellt föreningsarbete. Skrivningen att främja allas möjlighet till att uppleva slöjd och att få slöjda år blir svårt, om bidragen inte ökas, för att täcka kostnader för mer uppsökande verksamhet och slöjdupplevelseproduktion i stor skala.

3 §

Vi hoppas att få vara med i dialogen kring samverkansplanen på både regional och lokal nivå, som representanter både för en regional förening och regionalt ansvariga hemslöjdskonsulenter. Då kan vårt arbete bli mer synligt och det kan också bli lättare att få en översikt hur kommuner, regioner och stat genom en kultursamverkansplan kan arbeta med bevarande av traditioner och grön omställning.

Hemslöjden i Kronoberg

Vilhelm Mobergs gata 2

Pg förening 4669824-7

Ideell förening

352 29 Växjö

Pg Konsulent 765371-0

Tel Ordförande 076-391 34 24 Tel Hemslöjdskonsulent 070-656 18 02

Org nr 829502-0617

Hemslöjden är i framkant i båda dessa och vill gärna samverka mer inom de områdena. Men det får inte bli så att utveckling av ny verksamhet sker på bekostnad av redan befintlig verksamhet som stat, region och kommun redan har. Detta förslag kan endast fungera om mer pengar till utveckling tillförs i kulturbudgeten.

4 §

Vi tolkar det som att vi som förening får vara med på något sätt när regionen gör sin kultursamverkansplan. Vi vill naturligtvis ha ett långsiktigt och reellt inflytande, eftersom det kommer styra vår verksamhet. Som förening vill vi också vara delaktiga när kommunen samlar in sina uppgifter för samarbetet med regionen och ta del av bidragen. Vi på Hemslöjden i Kronoberg är beredda att vara representanter för lokala slöjdare, både professionella och hobbyslöjdare, samt att ha en regional överblick på verksamheter, så att vi är en bra samverkanspart i kultursamverkansplanen.

Vi upplever att dialogmöten skulle gynna oss och vi skulle lättare finna fler samarbetspartner. Vi har fullt av idéer, ideella resurser, immateriellt kulturarv och en lokal, men inte tillräckligt med kontakter. Vi behöver kontaktytor och att bli del i ett nätverk av aktörer på flera nivåer.

5 §

Hemslöjdskonsumenten mot barn/unga i Kronoberg arbetar mot skolor i hela länet genom Skapande skola. Skapande skola-bidragen skulle kunna fördelas enligt ett bättre system om kommunerna får vara med och fördela statsbidrag. Det vore positivt om fler kommuner arbetade mot en kulturgaranti, som gör kulturarbetet mer långsiktigt för inblandade aktörer. Mer medel måste dock tillföras så att även andra kulturyrtingar och kulturskapare får finnas med i Skapande skola-utbudet. Vi tycker att det vore bra om Kulturskolan också får ta del av bidrag så att slöjd kan vara en del av alla kulturskolors utbud. Detta förutsätter att det finns ett bra system för kommunerna att redogöra för vad pengarna går till, så att det verksamheten kommit så många medborgare till del som möjligt.

7 §

Vi tycker det är bra att bidrag kan användas över gränserna. Det grundar för mer och lättare samarbete med hemslöjdskonsulenter över hela Sverige.

8 § och 9 §

Vi anser att det skulle underlätta om det fanns en kultursamverkansplan för att sprida kunskap om den kulturella verksamhet som redan finns, dels som inspiration att starta upp nytt eller för att sprida det som redan finns.

1.2 Förslag till förordning om statsbidrag i kulturverksamhet i samverkan

5 §

Det är oklart i förslaget vad formuleringen att statsbidraget ska användas för "verksamhet på professionell grund" innebär för oss som ideell förening. Här behövs ett förtydligande av vad som menas med professionell grund. Inom området slöjd finns ännu få utbildningar på högskole- och universitetsnivå. Hemslöjden i Kronoberg har professionell kompetens och bedriver verksamheten professionellt. Vi anser att det måste vara möjligt för oss som ideell förening att även i fortsättningen kunna få statsbidrag inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Hemslöjden i Kronoberg

Vilhelm Mobergs gata 2

Pg förening 4669824-7

Ideell förening

352 29 Växjö

Pg Konsulent 765371-0

Tel Ordförande 076-391 34 24 Tel Hemslöjdskonsulent 070-656 18 02

Org nr 829502-0617

Hemslöjden i Kronoberg anser att det är av stor vikt att behålla uttrycket "främjande av hemslöjd" som begrepp och inte ersätta det med "Slöjd och hantverk". Begreppet hantverk tycker vi är kluvet. Det kan dels betyda slöjdhantverk, dels hantverk som utförs av hantverkare, det vill säga av elektriker och snickare, som ju inte räknas in bland kulturarbetarna. Kanske är det ordet konsthantverk som åsyftas? Föreningens hemslöjdskonsulenter arbetar med att arrangera kurser, utställningar, föreläsningar, rådgivning till privatpersoner och näringsidkare, samt skapar tillfällen för barn och unga att prova på slöjd, som inte ges i skolan. Avnämare för alla dessa aktiviteter är civilsamhället och uppgiften är att främja slöjd av alla olika slag och tradera kunskap om teknik och material. Om statsbidraget ska användas för verksamhet på professionell grund inom slöjd behöver statsbidraget ökas utifrån de nya uppgifterna som slöjdområdet får när det inte längre bara ska främja slöjd utan också se till att slöjdupplevelseproduktion utförs av professionella slöjdare.

Vi är öppna för tillägg av kulturyttringar som ännu inte finns i listan. Att få möjlighet söka bidrag och att vara delaktig i en kultursamverkansplansprocess kan öka intresset för att bilda föreningar.

1.3 Förslag till förordning om samverkansstöd och utvecklingsbidrag

2 §

Hemslöjden i Kronoberg anser att det är viktigt att statsbidragen både ska vara för samverkansstöd och som utvecklingsbidrag, under förutsättning att redan befintligt samverkansstöd inte ska omfördelas, utan mer medel tillförs. Vi ställer oss tveksamma till det som skrivs på på sidan 119: "Däremot föreslår vi att det i regeringens styrning tydliggörs att det löpande verksamhetsbidraget via Kulturrådet ska fördelas mer schablonmässigt och enligt nyckeltal."

Då medel för Hemslöjd idag är endast 0,6% finns, som vi ser det, en risk för att nuvarande fördelning står fast och att utveckling inom området inte är möjlig.

Detta remissvar har beretts av föreningen Hemslöjden i Kronoberg, arbetsutskottet och hemslöjdskonsulenterna med inriktning mjuk och hård slöjd, samt barn och unga.